نمـــوونەی هـــا یکۆی کـــوردی ... کامەران گەردی

هەڵاڵە باران؛
باخچەی پڕ لە شیلەو بۆن-
پژمینی گوڵ!

ئەفڕاندن: سەردارحەمید
(نۆڕێ)
شڕۆڤەی دەق،
کامەران گەردی

ئەگەر تەنها ئەو کورتیلە شیعرەی (نۆڕێ) تایبەت بە فۆڕمی هایکو وەک نموونەی هایکوی کوردی وەربگرین و لێی وردببینەوە، کە تەنیا دڵۆپێکە لە زەریای زەڵاڵی جوانییەکانی ئەو هایکیستە گەنجەی کورد، دەبینین: لە سێ دێڕی مانادار پێکهاتووە، لە هەموو ڕوێکیشەوە بەتەواوەتی بەرجەستەکراوە لە فۆڕمی هایکودا،
بەپێی ئەو شڕۆڤەو بەدواداچوونەی ئێمە گەیشتینە ئەوەی ئەو هایکو ناوازەیە شیانی ئەوەی تێدایە وەک دەقێکی زیندووی هایکوی کوردی لە قەڵەم بدرێت، لەم ڕوانگەیەوە دەشێ پڕۆژەی هایکو لە پانتایی ئەدەبی کوردی پشت ئەستووربێت بە ئەزموونی (نۆڕێ) وەک هایکیستێک بەوەی هایکوی کوردیش لە سەر ڕێڕەوی تەندروستی خۆی بەرەو ئاسۆی ئایندەیەکی ڕۆشن لە پەرەسەندن دایە..

تێڕامێنن:- دێڕی یەکەم، ک□ بریتیە لە دەروازەی دەق، کە هایکو دۆست لێیەوە دەچێتە ناو بابەتەکەو ناشزانێ دواتر چ ڕوودەدات؛ کاتێک تێڕامانی هایکیست چڕد□ بێتەوە لە سەر وێنایەکی سەراسیمەی شیعری و ڕاستاوخۆ خوێنەر بینەر-ی "هایکودۆست" دەخاتە بەر بارانی وردە هەڵاڵەی پاشماوەی گوڵێکی هەڵوەریوو، ئەگەرچی گوڵ ڕۆڵگێڕێکی سەرەکی دەق پێکدێنێ، بەڵام ئەگەر زۆرتر ڕۆبچینە نێو هەستی شارەوەی شاعیر درک بەوەش دەکەین، کاراکتەرێکی شارەوەش وجودی هەیە، لە خوڵقاندنی ڕوو داوی ناوباخچە کە بریتیە لە (ڕەشەبا)یەکی کاتی، یان گەڕەپێچەیەکی کورت خایەن و لە ناکاو، بێ ئەوەی لە دەقەکە ناویشی هاتبێت، وەک لە دێڕی دەسپێکدا بەمجۆرە تێڕامانی هایکیست دیمەنێکی جوڵاو لە ناو سروشتی باخچەوە بەخێرایی تۆمار

دەكات، دواتر لە ڕێگەی زمانێكی گوشراوەوە دەیگوازێتەوە.. ئینجا بە دوو وشەی لێكدراو دەریدد□بڕێت، كە بریتیە لە بەرزبوونەوەی وردە هەڵاڵەی ناخی گوڵ و پێكچواندنی بە باران دیارە بارانیش هەمان خاسیەتی هاتنە خوارەوەی بۆ سەر زەوی هەیە،
كاتێ لە دێڕی یەكەم دەپ□یف□ت:

(هەڵاڵە باران)؛

دوای خستنە ڕووی دیمەنی دەسپێكی دەق، كە هێشتا وردە هەڵاڵەكان دەبارن؛ واتە خوێنە لە ڕێی گوزارشتی زمانەوە تێدەگات كە هەڵاڵە بارانە و هاوكات چاوی خەیاڵی خوێنەرو بینەر-ی "هایكودۆست" دەباتە ژێر ئەو دیمەنە جوڵاوەی كە لە نێو سروشتی باخچەوە ڕوودەدات، وەك لە سەرەوە وردەكاری تۆمارو چركاندنی شیتەڵكراون...،

دێڕی دووەم:
هاكیست دوای تۆماری دیمەنی هەڵاڵە بارانەكە، دیمەنێكیتر دەخاتە بەر دیدەو هزری هایكودۆستان، كاتێ دەبێژێت:

باخچەی پڕ لە شیلەو بۆن-

ئەگەر لە ناواخنی دێڕی دووەمیش وردبینەوە كاتێ باخچە پڕ شیلەو بۆن د□ب□□ت، ئەمەش لێكەوتەیەكی تری كاراكتەری شاراوەی دەق كە بریتیە لە (ڕەشەبا)یەكی كورت خایەن یانیش گەڕەپێچەیەكی لە ناكاو، كاتێ هەڵاڵەی گوڵێك ڕوەو ئاسمان دەوەرێنێ، دەشێ بۆن و بەرامەی گوڵەكانی تری باخچەش پەرش و بڵاوبنەوە.. كەچی هایكیست هێشتا سەرە داوی ڕووودانەكەی ئاشكرا نەكردووە..

دێڕی سێیەم:(واقوڕمان)

پژمینی گوڵ!

لە هونەری هایكونووسینا كۆتا دێڕ پڕ بایەخترینە؛ بۆیە شاعیر بە شێوەی تەكنیكی وردەكارەوە ئەو ڕووداوەی ناو باخچەی بە تەواوی حەشارداوە،
دوای ئەفڕاندن و وێناكردنی ڕووداوێكی سروشتی لەناوباخچەوە ئینجا پێمان دەڵێت، دوایین ساتی تەمەنی گوڵێك كە پێشتریش جوانییەكەی مەعشووقی زۆرێك لە بولبول و پەپوولەو هەنگ بووە، دواجاریش گەڕەپێچەیەك هەڵاڵەكانیشی وەراند، لە كۆتایی تەمەنیشیدا مەرگی گوڵێك هەر جوانی بەدەوروبری بەخشیەوە.. باخچەشی پڕكردەوە

لە شیلەو بۆن..

لەڕاستیدا نووسین و قسە کردن لە بارەی ئەو هایکوەوە بەگشتی و واقوڕمانەکەی بەتایبەتی لە زۆرێک لە دەقەکانی ترکە پێشتر بینومن بەشێوەیەکی بەرچاو جیایە؛ چونکێ هەڵگری بابەتێکە کە زۆربەمان پێی ئاشناین، دیارە کەوتۆتە داوی سەرنجە وردو بەهەڕمێنەکانی سەرداری هایکیستەوە. هاوکات ئەو هایکو جوان و سەرنج بەرە دەروازەیەکی تازەتری بۆ گەڕان و دۆزینەوەی ڕووداوگەلێکی ناو باخچە لێ هاتە بەرهەم..

هەر بۆیە سەرەنجامی ئەو شڕۆڤەیەش وەبەره□منانی هزری زۆرتری لێکەوتەوە..هۆیەکەشی ئەوەیە: هایکونووس تەکنیکێکی جیاوازو شازی بەکارهێناوە، لەم سۆنگەیەوە دەشێ وێناکردنی (پژمینی گوڵ) لە واقوڕمان گەورەتر خۆی بنوێنێ؛ بۆیە پێموایە ئاستی بەرزی ئەو هایکوە گونجاوترە ناو بنرێت بە (تەقینەوەی لوغمی جوانیی..)